

Kirjaston henkilökunnan kommentit, työpajat 6.8. ja 20.8.2026

Henkilöstön viesti päättäjille kirjaston palveluverkosta

Henkilöstön kommenteissa korostuu huoli siitä, että kirjastoverkon supistamisesta saatavat säästöt ovat suhteellisen pieniä verrattuna mahdollisiin pitkäaikaisiin vaikutuksiin kuntalaisten hyvinvointiin, sivistykseen ja alueiden elinvoimaan. Kirjastojen osuus kaupungin kokonaismenoista nähdään vähäisenä, mutta niiden yhteiskunnallinen merkitys huomattavana.

Keskeiset huolenaiheet

1. Vaikutukset kuntalaisten hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen

Kirjastot nähdään tärkeinä matalan kynnyksen palveluina, jotka tarjoavat turvallisen ja maksuttoman tilan kaikenikäisille kuntalaisille. Erityistä huolta aiheuttavat vaikutukset lapsiin, nuoriin, ikäihmisiin sekä henkilöihin, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää muita palveluja tai liikkua helposti kauempana sijaitseviin kirjastoihin.

Kirjastojen lakkauttamisen pelätään lisäävän yksinäisyyttä, heikentävän yhteisöllisyyttä sekä vähentävän turvallisia vapaa-ajan viettopaikkoja erityisesti lapsille ja nuorille.

2. Lukutaito ja sivistykselliset vaikutukset

Henkilöstö pitää lukutaitotyötä kirjastojen keskeisenä tehtävänä. Huolena on, että henkilöstön tai toimipisteiden vähentäminen heikentää esimerkiksi kirjavinkkauksia, satutuokioita ja muuta lasten ja nuorten lukemista tukevaa toimintaa.

Lukutaitoon investoimisen nähdään olevan tärkeää koko kaupungin tulevaisuuden kannalta.

3. Alueiden elinvoima

Monissa taajamissa kirjasto on yksi viimeisistä julkisista palveluista ja keskeinen kohtaamispaikka. Henkilöstö näkee kirjaston tukevan alueiden vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja lapsiperheiden asettautumista alueelle. Kirjastopalvelujen heikentämisen arvioidaan vaikuttavan negatiivisesti maaseutualueiden elinvoimaan.

4. Vaikutukset palvelujen toimivuuteen

Kirjastojen sulkeminen ei henkilöstön näkemyksen mukaan poista palvelutarvetta, vaan siirtää sen jäljelle jääviin toimipisteisiin. Tämä voi lisätä asiakasmääriä, aineiston liikuttelua sekä henkilöstö- ja tilatarpeita muissa kirjastoissa.

Useissa kommenteissa todetaan, että nykyisiä palveluita tuotetaan jo nyt niukoilla resursseilla.

Näkemyksiä kirjaston tulevaisuuden kehittämisestä

Henkilöstö näkee kirjastolla merkittäviä mahdollisuuksia vastata tulevaisuuden tarpeisiin. Esiin nousivat erityisesti:

- demokratiatyön ja kuntalaisten osallistumisen vahvistaminen
- erätaukokeskustelut ja muut yhteiskunnalliset keskustelufoorumit
- tekoälyyn ja digitaalisiin taitoihin liittyvät palvelut ja asiakasopastus

- lasten ja nuorten harrastus- ja kerhotoiminta
- digituki ikääntyville ja muille tukea tarvitseville kuntalaisille
- tilojen tarjoaminen yhteisölliseen kansalaistoimintaan.

Yhteenveto

Henkilöstön viesti päättäjille on, että kirjastoja tulisi tarkastella ennen kaikkea pitkäjänteisenä investointina kuntalaisten hyvinvointiin, sivistykseen ja alueiden elinvoimaan. Kommenteissa korostuu näkemys, että kirjastopalvelujen supistamisesta saatavat säästöt voivat johtaa kustannusten ja ongelmien kasvuun muualla sekä heikentää palveluiden saavutettavuutta, lukutaitoa ja yhteisöllisyyttä. Samalla henkilöstö näkee kirjastoilla vahvat mahdollisuudet kehittyä entistä merkittävämmiksi demokratian, digitaitojen ja yhteisöllisyyden edistäjiksi.